

Жене које су спасле „Телеком”

У поређењу са регионалним оператерима, наш је у самом врху по профитабилности и има приход и инвестиције веће него сви остали у Србији заједно, каже Александра Смиљанић

„Телеком” је, бар за сада, остао наш. Економиста Бранко Драгаш, један од противника да се прода национална телекомуникациона компанија, сматра да су за то нарочито заслужне жене. Може бити да је ангажман српских жена на друштвеним мрежама у одбрани „Телекома” утицао на чланове владе да једнодушно гласају против његове продаје. Ако је такво „женског покрета отпора” било, упућени тврде да су његове вође биле две жене. Професорке Александра Смиљанић, бивша министарка телекомуникација и Јасмина Вујић, прва жена шеф катедре за нуклеарни инжењеринг на чувеном калифорнијском универзитету Беркли, челнице су Иницијативног одбора „Телеком је наш” – врховног штаба одбране ове „српске сребринице”.

Али, добијена битка у одбрани компаније од стратешког значаја за народ и државу, не значи да је добијен и рат. Може ли се „Телеком” одбрани – да остане само наш?

Саговорнице „Политике” остају при тврђи да „Телеком” никако не треба продати, јер би штета била непоредиво већа од сваке суме новца која би се добила.

Александра Смиљанић противник је продаје „Телекома” још од првог покушаја 2011. године.

– Финансијски извештаји „Телекома” кажу да добро послује – каже Смиљанићева.

– У поређењу са регионалним оператерима сличне величине, у самом је врху по профитабилности и међу најмање задуженим, упркос томе што је купио неколико компанија, укључујући и својих 20 одсто од ОТЕ. И овој наш има профит, приход и инвестиције веће него сви остали оператери у Србији заједно.

Слаже се да његово пословање мора да буде транспарентније.

– Није добро када повереник за информације од јавног значаја, или Савет за борбу против корупције кажу да „Телеком” неће да објави детаље свог пословања – каже наша саговорница.

– Законом треба утврдити обавезу и других оператера који послују у Србији на јавност и детаљне годи-

Судећи по финансијским резултатима садашњи менаџмент добро води компанију

шње извештаје. Без обзира што је реч о приватним или фирмама у власништву других држава.

Смиљанићева подсећа да сва три значајна оператера – „Теленор”, ВИП и СББ – користе ограничене државне ресурсе: фреквентне опсеге и „Телекому” инфраструктуру под повољним условима. Напомиње да СББ и ВИП годинама пријављују велики приход и нулти профит, и „било би важно испитати о чему се ради”.

Према подацима Агенције за привредне регистре „Телеком” је прошле године имао добит од 140 милиона евра. „Теленор” је имао добит од 87 милиона евра, док су ВИП и СББ били у губитку. Минус ВИП-а на крају 2014. године био је 44 милиона евра, а СББ 20 милиона евра.

Како оцењује залагање за довођење професионалног менаџмента?

Судећи по финансијским резултатима, сматра да менаџмент добро ради. Одбијање пословодства да обавештава јавност о детаљним резултатима, казује јој да вероватно има места за побољшања. Замера менаџменту што није пружио отпор продаји компаније:

– То ми говори или да менаџмент не разуме значај телекомуникација и штету која би продајом „Телекома” настала, што је забрињавајуће, или менаџмент ради и одлучује под притиском власти, што такође није

добро. Прича да менаџмент мора да слуша владу, јер је држава власник, не стоји. Није влада власник „Телекома”, већ грађани.

Смиљанићева тврди да би и продаја мањинског пакета водила „коначној капитулацији”.

– Продајом мањинског, стиже се до продаје већинског пакета акција, само спорије – сматра Смиљанићева. – Купци мањинског пакета онда притискају државу да прода свој удео. Продајом било ког дела, губи се контрола над компанијом, као и део профита. С друге стране, новац од продаје акција не може да се уложи у нешто профитабилније, јер су телекомуникације најпрофитабилнија привредна грана.

Не усуђује се, каже, да тврдњама о вишкун запослених угрожава нечију egzистенцију, нарочито када иза таквих тврдњи не стоје озбиљне анализе. Они који тврде да у „Телекому” има много више запослених него у „Теленору”, а имају приближан број мобилних корисника, немају у виду да „Телеком” има веома велику и разгранату фиксну мрежу, која захтева већа улагања и компликованије одржавање од мобилне.

– Треба знати и да се кроз „Телекому” фиксну мрежу преноси телекомуникациони саобраћај ВИП-а, „Теленора” и СББ-а, и то по повољним ценама према директивама Европске

комисије. Дакле, велики број запослених у „Телекому” ради за друге оператере по ниским ценама – напомиње Смиљанићева.

Кад Јасмину Вујић питају зашто је против продаје „Телекома”, она исприча следећу анегдоту:

– У филму „Згодна жена” Ричард Гир и Џулија Робертс разговарају о томе чиме се он бави. Он каже да купује компаније, па их онда распарчава на делове и продаје, зарађујући тако огромне паре. Она на то одговара: „А, разумем. Ти радиш као ловци који краду аутомобиле, растуре их, продају делове и тако зараде много више”.

Вујићева каже да су се као могући купци „Телекома” помињали и амерички „хеџ” фондови. Да су се они докопали „Телекома”, завршио би као украдени аутомобил. Отпустили би раднике, поделили компанију на делове, продали би је уз велики профит – и отишли из Србије.

Вујићева је убеђена да је добро што „Телеком” није продат, јер ће наставити да пуни буџет, куповаће домаћу опрему и софтвере, помагати културу, спорт и улагати у развој мање развијених подручја.

Синдикалци „Телекома” су пре три дана славили. Частили су ручком све оне који су допринели да се „Телеком” не прода. Јасмина Вујић и Александра Смиљанић нису биле позване.

А. Микавица

УКРАТКО

Извоз у Русију повећан 12 пута

Министарка пољопривреде Снежана Богосављевић-Бошковић и амбасадор Русије Александар Чепурин изразили су јуче задовољство оствареном спољнотрговинском разменом пољопривредно-прехрамбених производа, која из године у годину бележи све већи раст. „Од 2005. до 2014. године размена је повећана близу 12 пута. Извоз је увећан 15,6 пута, а увоз седам пута. У 2014. години извоз из Србије у Русију износи 312 милиона долара, а увоз свега 60 милиона долара. Тиме је створен суфицит на српској страни од 252 милиона долара”, наводи се у саопштењу. **Бета**

Отворен Корејски пословни центар

Циљ владе је да у 2016. години Србија има две милијарде евра инвестиција, чему ће допринети и Корејски пословни центар у Београду, рекао је јуче министар привреде Жељко Сertiћ. Он је на отварању истакао да то неће бити лако и да је потребно мењати навике, институције и модел економске дипломатије, али да је уверен да ће бити добри резултати. Сertiћ је рекао да је ове године Влада Србије обезбедила 20 одсто више директних инвестиција него у прошлој години. „Отварање Корејског пословног центра биће прилика да се повећа број инвеститора из те земље”, оценио је министар привреде и навео пример корејске компаније „Јура” која има четири фабрике у Србији и намерава да отвори још једну. **Бета**

Побољшање пословне климе у 15 општина

Министарство привреде одабрало је 15 локалних самоуправа које су испуниле услове и оствариле право на коришћење средстава за суфинансирање пројеката од значаја за регионални и локални развој. Укупна вредност ових пројеката које градови и општине финансирају из сопствених или других извора је 493.171.811 динара. Локалне самоуправе којима је одобрено суфинансирање пројеката су: Власотинце, Мионица, Бач, Опаца, Тител, Врање, Кладово, Ужице, Ивањица, Голубац, Ђуприја, Велика Плана, Смедерево, Ниш и Краљево. Пројекти се односе на унапређење инфраструктуре, отварање малих и средњих предузећа, повећање запослености, иновативности и конкурентности. **Танјуг**

Фабрика резног алата отишла у стечај

Споразум са Халкбанком пропао у последњи час

Чачак – Привредни суд у Чачку, на предлог Халкбанке, покренуо је стечајни поступак над Фабриком резног алата (ФРА) и прво поверилачко рочиште заказао је за 21. јануар идуће године. На почетку претходног стечајног поступка пре месец дана банка је захтевала да се стечај отвори и над свих седам зависних друштва овог предузећа, али је накнадно повукла тај предлог, па у стечај иде само матично предузеће. Поднеском од 12. новембра ове године, турска Халкбанка (која је недавно купила Чачанску банку за 10,1 милион евра) наводи да је ФРА 2006. године са Чачанском банком закључила уговор о репрограмирању девизног дуга Париском клубу поверилаца, и да је 31. октобра ове године износио 2,78 милиона евра и 2,83 милиона долара. Од Народне банке Србије прибављене су и потврде о блокади, па се из тог документа види да је 10. новембра ове године рачун био блокиран за 17,1 милион динара у трајању од три и по године (1.258 дана).

Фабрика је осамдесет година прошлог века, са 4.500 запослених, била највећи произвођач алата у СФРЈ. У програм реструктурирања уведена је 31. марта 2010. и затим пословала са потпуно блокираним рачунима, али уз годишњу реализацију од чак око пет милиона евра. Државна заштита за групу фабрика у реструктурирању, којој је припадала и ова са тренутно 578 запослених, истекла је 31. октобра ове године. Али, увођење стечаја је, и поред свих проблема колектива, донекле изненађујући обрт.

Јер, руководство ФРА преговарало је са управом турске банке око отплате дуга, и договор је био на помолу. Прошлог петка, заменик градоначелника Чачка Раденко Луковић, саопштио нам је да је пред потписивањем споразума по коме би Турци пристали да им ФРА на име оног дуга од око пет милиона, исплати један милион евра или 20 одсто. И то 200.000 евра одмах, док би осталих 800.000 било плаћено на почек, уз гаранцију Фонда за развој. У току тог дана, међутим, све се променило. Банка није по-

Детаљ из производње у погону за обраду рупе

вукла предлог за увођење стечаја који је прекјуче и покренут, решењем Привредног суда у овом граду.

Директори ФРА јуче су били у Београду, покушавајући да нађу решење за опстанак колектива, док су самостални синдикати фабрике и града Чачка прикупљали чињенице о томе шта се у ствари збило. Синдикалци су дошли до податка да је банка променила мишљење јер је чачанско предузеће „Атеник комерц”, које тргује челиком и металима, спремно да купи део ФРА код градске болнице. Родољуб Поповић, власник „Атеник комерц” рекао нам је јуче да не жели да говори о томе, напомињући да му је стало „да ФРА настави да ради и послује, али на новим основама”. Капитал ФРА процењен је на четири милиона евра, и већински власник је држава чији је пакет (57,65 одсто) у августу ове године био понуђен на продају по почетној цени од 2,33 милиона евра. Није се јавио нико па је друга продаја оглашена у септембру, по цени од само 777.433 евра, али са истим исходом.

ФРА, последња велика државна фабрика у чачанском крају, има 80 запослених и могуће је да ће они, увођењем стечаја, бити придодати на стање зависним друштвима, како се надају у синдикату. Радници кажу да су се у све ово уплели и локални политичари.

Г. Оташевић

Званични девизни курс НБС

Курсеви се примењују од 8.00 часова 16. децембар 2015. и важиће до 8.00 часова на дан када ће бити формирана наредна курсна листа

Земља	Ознака	Валута	Куповни	Средњи	Продајни
Евр. мон. унија	EUR	1 евро	121,9099	122,2767	122,6435
Аустралија	AUD	1 долар	80,2673	80,5088	80,7503
Канада	CAD	1 долар	81,0840	81,3280	81,5720
Кина	CNY	1 јуан	17,2301	17,2819	17,3337
Данска	DKK	1 круна	16,3327	16,3818	16,4309
Јапан	JPY	100 јена	91,3867	91,6617	91,9367
Норвешка	NOK	1 круна	12,8305	12,8691	12,9077
Руска Фед.	RUB	1 рубља	1,5798	1,5846	1,5894
Шведска	SEK	1 круна	13,1118	13,1513	13,1908
Швајцарска	CHF	1 франак	112,4734	112,8118	113,1502
В. Британија	GBP	1 фунта	167,5967	168,1010	168,6053
САД	USD	1 долар	111,3942	111,7294	112,0646

Курс за ефективну евра износи: куповни 121,4208, продајни 123,1326. Званични средњи курс динара према еврџу за данас је 122,0795.

ДОБРОВОЉНИ ПЕНЗИЈСКИ ФОНДОВИ

Вредност инвестиционе јединице на дан 15. 12. 2015.

81500225-13

	DUNAV DOBROVOLJNI PENZIJSKI FOND 0800 386 286 www.dunavpenzije.com	2.161,03 RSD
	DDOR GARANT EKVILIBRIO Member of Prva Group Телефон 011/3036-142 www.garant-penzije.eu	2.133,25 RSD
	DDOR GARANT ŠTEDNJA Member of Prva Group Телефон 011/3036-142 www.garant-penzije.eu	2.262,15 RSD
	Raiffeisen FUTURE 011/220 71 80 www.raiffeisenfuture.rs	2.528,93 RSD
	Raiffeisen EURO FUTURE 011/220 71 80 www.raiffeisenfuture.rs	8,38 EUR 1.025,08 RSD
	GENERALI Generali Basic Tel. 011/222-05-05 www.penziskifond.rs	2.333,03 RSD
	GENERALI Generali Index Tel. 011/222-05-05 www.penziskifond.rs	12,88 EUR 1.575,32 RSD